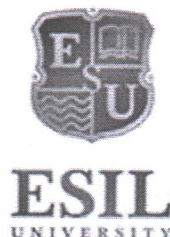

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ**

«ESIL UNIVERSITY» МЕКЕМЕСІ

Бекітемін

«Esil University» ректоры
А.Таубаев

_____ 2024 ж.

**6B04105 «Есеп және аудит» білім беру бағдарламасы бойынша
«Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары», «Практикалық
аудит», «Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметін талдау және
диагностика» пәндері бойынша білім алушыларды қорытынды
аттестаттаудың кешенді емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ**

**Астана
2024**

Кешенді емтихан бағдарламасы (қорытынды аттестация) 20.07.2022 ж. № 2 жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты және 6B04105 «Есеп және аудит» модульдік білім беру бағдарламалары негізінде жасалған.

Кешенді емтихан (қорытынды аттестаттау) бағдарламасын құрастырушы:

М.К. Алиев – э.ғ.д., профессор

Г.С.Тусибаева – PhD, профессор м.а.

М.А.Алтынбеков – PhD, профессор м.а.

Кешенді емтихан (қорытынды аттестаттау) бағдарламасы «Есеп және аудит» кафедрасының отырысында талқыланды
«22» 12 2023 ж. № 5 хаттама

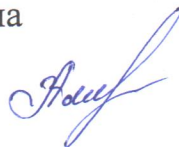
Кафедра меңгерушісі

Т.К.Бекжанова

Бағдарлама «Бизнес және басқару» факультеті кеңесінің отырысында мақұлданды
«25» 12 2023 ж. № 5 хаттама

Төраға

Г.Б.Алина

Бағдарлама «Esil University» Ғылыми - әдістемелік кеңесінің отырысында мақұлданды

«18» 01 2024 ж. № 6 хаттама

Төраға

Д.М.Турекулова

Бағдарлама «Esil University» Ғылыми кеңесінің отырысында бекітілді
«28» 02 2024 ж. № 8 хаттама

МАЗМҰНЫ

	Кіріспе	4
1	Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары	5
2	Практикалық аудит	8
3	Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметін талдау және диагностика	13

Kіріспе

Қорытынды аттестаттау студенттердің жоғары білімнің негізгі кәсіптік білім беру бағдарламасына меңгеру нәтижелерінің 20.07.2022 ж. № 2 жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының тиісті талаптарына сәйкестігін анықтау және бітірушінің тәуелсіз кәсіби қызметке дайындығын бағалау мақсатында өткізіледі.

Кешенді емтиханның мақсаты-студенттің теориялық дайындық деңгейін тексеру, өзіндік кәсіби қызмет үшін қажетті құзыреттіліктердің қалыптасу деңгейін, оның өз бетінше кәсіби ойлау қабілетін, кәсіби қызмет міндеттеріне дұрыс және шығармашылықпен қарауды анықтау.

Кешенді емтихан емтихан бітіру курсына студенттер теориялық даярлықтан және тәжірибеден өткеннен кейін өткізіледі.

Кешенді емтиханға білім беру бағдарламасының бірқатар пәндері (модульдері) бойынша шешуші және іс жүзінде маңызды сұрақтар кіреді, олардың нәтижелері бакалавриат бағдарламасында қарастырылған кәсіптік қызмет түрлерінде түлектердің кәсіби қызметі үшін маңызды болып табылады және мемлекеттік емтихан кезінде сынақтан өткен тиісті құзыреттердің қалыптасуын қамтамасыз етеді.

«Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары» оқу пәнінің мақсаты студенттерде халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының теориялық негіздерін және халықаралық стандарттар бойынша есеп жүргізу және есептілік жасау саласындағы практикалық дағдыларды қалыптастыру болып табылады.

«Практикалық аудит» оқу пәнінің мақсаты-студенттердің аудиторлық қызметті заңнамалық және нормативтік реттеу, ұйымның ішкі бақылау жүйесін бағалау, аудитті жоспарлау, ұйымдарда сыртқы аудитті жүргізудің негізгі принциптері, практикалық аудитті жүргізу әдістемесі туралы экономикалық білімдер мен практикалық дағдылар кешенін, бухгалтерлік қаржылық есеп, салық салу саласында бұрын алған дағдыларды бейімдеу, сондай-ақ жалпы мәдени, жалпы кәсіби және кәсіби құзыреттіліктерді қалыптастыру болып табылады.

«Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметін талдау және диагностикалау» оқу пәнінің мақсаты өндірістік жүйелердің қызметін талдау әдістемесін және оны кәсіпорын жұмысының тұрақтылығын қамтамасыз ету және оның қызметінің тиімділігін арттыру үшін пайдалану дағдыларын қалыптастыру, студенттердің қаржы-шаруашылық процестерінің мәні туралы білім алуы, қаржы-шаруашылық қызметті талдау мен диагностикалаудың теориялық негіздерін оларды бағалауға және жоспарлау және басқару үшін ғылыми негізделген шешімдерді дайындау болып табылады.

Бағдарламада тақырып мазмұны, сұрақтар және пән бойынша әдебиеттер тізімі қарастырылған.

1. «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары» пәні

Тақырып атауы	Тақырып мазмұны
1. Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғашқы қолданылуы және есеп саясаты	Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының пайда болу тарихы. Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғашқы қолдану. Есеп саясаты, бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістер және қателер
2. Активтердің есебі	Негізгі құралдар. Инвестициялық мүлік. Материалдық емес активтер. Активтердің құнсыздануы. Қорлар. Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет
3. Міндеттемелердің есебі	Табыс салығы. Қызметкерлерге сыйақы. Жалдау бағалау резервтері, шартты міндеттемелер және шартты активтер
4. Табыстар мен шығындар есебі	Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім. Валюта бағамдарының өзгеруінің әсері. Қарыздар бойынша шығындар. Акцияға шаққандағы пайда
5. Қаржылық есептілік	Қаржылық есептілікті ұсыну. Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп. Жеке және аралық қаржылық есептілік.
6. Біріктіру және шоғырландыру	Бизнес комбинациялары. Шоғырландырылған қаржылық есеп беру. Байланысты тарапты ашу. Қауымдастырылған компанияларға инвестициялар

«Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары» пәні бойынша СҰРАҚТАР

1. Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының пайда болу тарихы
2. Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының әзірлеу және қабылдау тәртібі, олардың құқықтық мәртебесі.
3. Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары бойынша комитеті
4. Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғашқы қолдану
5. Есеп саясаты, бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістер және қателер
6. Алдыңғы кезеңдегі қателіктер
7. Есеп саясатындағы өзгерістердің перспективалық және ретроспективті көрінісі.
8. Ретроспективті қолдану, ретроспективті қайта есептеу
9. ҚЕХС (IAS) 16 сәйкес негізгі құралдарды тану критерийлері.
10. Бастапқы құны бойынша есепке алу моделі
11. Негізгі құралдарды бағалау.
12. ХҚЕС (IAS) 40 сәйкес инвестициялық мүлік.
13. Материалдық емес активтер: тану критерийлері және жіктелуі
14. Материалдық емес активтерді бағалау және қайта бағалау.
15. Активтердің құнсыздануы.
16. ХҚЕС (IAS) сәйкес активтердің құнсыздануынан болған залал 36.
17. ХҚЕС (IAS) 2 сәйкес қорлар.
18. Тауарлы-материалдық қорларды сатудың мүмкін болатын таза құны, әділ құны
19. Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет
20. Тоқтатылған қызмет туралы есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу.
21. 21. Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерді жіктеу және бағалау
22. 22. Бухгалтерлік пайда және салық салынатын пайда
23. Қызметкерлерге сыйақы (ХҚЕС (IAS) 19)
24. Еңбек қызметі аяқталғаннан кейінгі сыйақылар

25. Қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақыларды тану және бағалау
26. Қызметкерлерге сыйақы туралы қаржылық есептілікте ақпаратты ашу
27. Жұмыста қысқа мерзімді ақылы болмау.
28. Жалға алуды есепке алу кезінде кепілдік берілген тарату құны.
29. Қаржылық жалдау және операциялық жалдау
30. Жалға берушінің қаржылық есептілігінде жалдау
31. Бағалау резервтері, шартты міндеттемелер және шартты активтер
32. Шартты активтерді бағалау кезіндегі тәуекелдер мен белгісіздіктер
33. ХҚЕС (IAS) 15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім»
34. Пайыздар, лицензиялық төлемдер және дивидендтер.
35. ХҚЕС (IAS) 21 «Валюта бағамдарының өзгеруінің әсері»
36. Функционалдық валюта, ағымдағы валюта бағамы
37. Ақша баптары бойынша есептеу кезінде туындайтын бағамдық айырмашылықтар
38. Шетелдік қызмет туралы қаржылық есептілікті қайта есептеу
39. ХҚЕС (IAS) 23 «Қарыздар бойынша шығындар»
40. Қарыздар бойынша шығындарды капиталдандыру кезеңділігі.
41. ХҚЕС (IAS) 33 «Акцияға шаққандағы пайда»
42. Акциялар санының негізгі көрсеткіші.
43. Акцияға шаққандағы базалық пайданы есептеу және акцияға шаққандағы сұйылтылған пайданы есептеу.
44. Қаржылық есептіліктің құрылымы мен мазмұны
45. Жеке және аралық қаржылық есептілік
46. Қаржылық есептілікке ескертулерде ақпаратты ашу.
47. Пайда мен залал туралы есептің баптарын қайта есептеу.
48. Шығыстар мен активтерді тану
49. Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп
50. ХҚЕС (IAS) 7 «Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептілік»
51. Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп беру әдістері.
52. Ақша қаражаттары, ақша баламалары, ақша қаражаттарының қозғалысы, Операциялық, инвестициялық, қаржылық қызмет ұғымдары.
53. ХҚЕС (IFRS) 3 «Бизнесті біріктіру»
54. Ұйымдарды біріктіру құны
55. Іскерлік бедел және Азшылық үлесі.
56. ҚЕХС (IFRS) 10 «Шоғырландырылған қаржылық есептілік»
57. Шоғырландырылған қаржылық есептілікті тану критерийлері
58. Шоғырландырылған баланстағы Азшылық үлесі
59. Байланысты тараптар туралы ақпаратты ашу
60. Қауымдастырылған кәсіпорындарға инвестициялар

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі әдебиеттер

1. Миржакыпова С. Т., Иманкулова Ш. А., Бекова Р. Ж. ХҚЕС бойынша бухгалтерлік есеп негіздері. Жоғары оқу орындарына арналған оқу құралы,-Алматы: Экономика баспасы. 2019.-198 б.
2. Дмитриева И. М. Бухгалтерский учет с основами МСФО / И.М. Дмитриева. - М.: Юрайт, 2021. - 324 с.
3. Шевчук Д. Международный учет (МСФО) / Денис Шевчук. - М.: АВТОР, 2021. - 939 с.
4. Ибыжанова А.Д. Финансовый учет 2: учебное пособие.-Алматы. Альманахъ, 2019.-147 с.

5. Аверчев И.В. МСФО. Международные стандарты финансовой отчетности (+ CD-ROM) / И.В. Аверчев. - М.: Рид Групп, 2021. - 263 с.

Қосымша әдебиеттер

1. Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы. Қазақстан Республикасының 2007.02.28; №234-III Заңы (14.07.2022 ж. жағдай бойынша өзгертулер мен толықтырулармен) / [www. zakon.kz](http://www.zakon.kz)

2. Петров А. М. Методика и практика подготовки первой отчетности по МСФО в группе компаний / А.М. Петров, А.Н. Коняхин. - М.: КУРС, Инфра-М, 2021. - 320 с.

3. Проскурина В.П. Сборник задач по бухгалтерскому учету. Изд.2-е. – Алматы, 2019. – 192 с.

4. Жуматаева Б.А. Кәсіпорындағы қаржылық есепті ұйымдастыру: оқу құралы.-Нұр-Сұлтан: «Бұлатов А.Ж.» ЖК, 2021.-242 б.

5. МСФО // normativ.kontur.ru

2. «Практикалық аудит» пәні

Тақырыптың атауы	Тақырыптың мазмұны
1. Аудиттің түрлері және мәні, мазмұны	Аудиттің анықтамасы және оның мазмұны. Аудиттің мақсаты мен міндеттері. Аудиттің пайда болуы және оның даму кезеңдері. Аудит функциялары мен объектілері, пәні. ҚР аудиторлық қызмет нарығының қазіргі жағдайы. Аудит постулаттары және концепциясы, компоненттері, қағидалары. Қаржылық есептілік аудиттік ақпараттық базасы. Қаржылық есептілік элементтері аудит мақсаты және оларға жету әдістері. Аудитті жүргізудің циклдық және объектілері бойынша қарастыру. Аудит түрлері. Аудиторлық қызмет пен аудитордың түрлері. Шаруашылық жүйенің ішкі және сыртқы аудиті. Олардың өзара байланысы және ерекшеліктері. Ішкі аудиттің мақсаты.
2. ҚР-дағы аудиторлық қызметін нормативті реттейтін жүйе	Шетелде аудиторлық қызметтің бақылау тәжірибесі. ҚР-ы аудиторлық қызметті реттейтін органдардың функциялары мен құрылымы. ҚР «Аудиторлық қызмет туралы» заң және ҚР-дағы аудиторлық қызметті реттейтін басқа да нормативті — құқықтық актілер. Аудиторларды кәсіби аттестациялау жүйесі және ҚР аудиторлық қызметті лицензиялау. Аудиторлардың жауапкершілігі, міндеттері және құқықтары. Аудит стандарттары және кәсіби тәртібі. Аудит мамандық ретінде. Аудиттің халықаралық стандартты (ХАС). Кәсіби этикалық кодексі. Аудиторлық қызметтің халықаралық тәжірибесі.
3. Бақылау және аудит	Экономикалық бақылау және оның компания басқару жүйесіндегі орны. Тәуелсіз аудиттің қаржы — экономикалық жүйесіндегі ролі. Бақылаудың мақсаты мен оның аудиторлық тексерістің жалпы мақсаттарымен өзара байланысы. Ішкі бақылау. Ішкі бақылаудың элементтері, құрылымы. Ішкі бақылау жүйесінің ерекшеліктері. Бақылау жүргізу жағдайлары. Мәліметтерді электронды өндеудің аудиті. Бақылау ортасы. Ішкі бақылаудың шегі. Ішкі бақылау жүйесін бағалау. Жүйенің құжаттық рәсімделуі.
4. Аудиторлық тәуекелділік және оның манызы	Аудиттағы маңыздылық концепциясы. Маңыздылықты бағалау критериилері. Маңыздылықтың деңгейі мен ұғымының анықтамасы. Маңыздылықтың деңгейін анықтау талаптары. Аудиттің талдау нәтижелерінде маңыздылық қағидасының қолданылуы. Құжаттық рәсімдеудегі бұрмалаушылық белгілері. Алаяқтылықты анықтау және қателіктер. Аудиторлық тәуекелділік. Маңызды бұрмалаушылықтардың тәуекелділігі. Аудиторлық тәуекелділіктің негізгі компоненттері және олардың өзара байланысы: ажырамайтын тәуекелділік, бақылау тәуекелділігі, анықталмаған тәуекелділік. Аудиторлық тәуекелділікті бағалау: аудиторлық тәуекелділіктің моделін ұсыну. Аудиторлық тәуекелділікті азайту стратегиясы.
5. Кәсіпорындар мен аудиторлық дәлелдеулерді алу әдістемесі	Аудиторлық дәлелдеулерді жүргізудің әдістемелік ерекшеліктері. Аудит барысында қолданылатын бақылау әдістері және қабылдау жіктемесі. Сапалы белгілері бойынша құжаттардың жіктелуі. Сапалы белгілері бойынша құжаттардың жіктелуі. Тексеру

	қабылдамасы. Аудиторлық дәлелдеу мен оның аудиттегі ролі. Аудиторлық дәлелдеулерге қойылатын талаптар. Аудиторлық қызметті алу процесі. Дәлелдеулердің жіктелімі. Аудиторлық дәлелдеулерді жинауға қойылатын мақсаттар. Аудиторлық тексеру процедуралары. Аналитикалық процедуралар.
6. Кәсіпорын және аудитті жүргізу тәртібі	Аудиторлық іріктеме. Аудиторлық тексерістің іріктеу әдісі. Іріктемелі аудиторлық тексерістердің негізгі қағидалары. Іріктеу өлшемін анықтау. Іріктеу элементтерін тандап алу әдістері. Іріктеп алуға әсер ететін факторлар. Іріктеудің статистикалық және статистикалық емес әдістері. Аудитті жүргізу этаптары. Аудитті жоспарлау процесі. Аудиттің клиентпен алдын ала танысуы. Аудитті жүргізу туралы келісім-шартқа отыру. Аудиттің бағдарламасын және жоспарды жалпы дайындау тәртібі. Аудиттің қорытынды этаптарындағы аудитордың жұмысы. Аудиторлық есеп (қорытынды).
7. Аудит сапасы бақылау	Сапаны басқару жүйесі. Аудитор жұмысының саласын бақылаудың негізгі қағидалары. Аудиттің сапасын басқару процедуралары мен саясаты. Аудитордың жұмысының санасын ішкі және сыртқы бақылау. Аудит сапасы үшін жауапкершілік. Аудитті құжаттау. Жұмыс құжаттарын дайындаудың мақсаттары мен анықтамалары. Аудиторлық құжаттардың сипаты. Аудиторлық құжаттардың масштабы, мазмұны, формасы және типтері. Аудитордың үлгілік жұмыс қағаздары. Соңғы аудиторлық файлды қалыптастыру.
8. Қорытынды қаржылық есеп аудитінің ақпараттық жүйесі, мақсаты және тәсілдері	Аудиттің ақпараттық жүйесіне қойылатын негізгі талаптар. Қаржылық есептілік элементтері аудитінің мақсаты. Аудитті жүргізудің циклдық және объектілері бойынша қарастыру.
9. Сатып алу кезеңінің аудиті	Сатып алу кезеңінің шоттарының өзара байланысты және аудиттің бағыттары. Сатып алу кезеңінің аудитін жүргізудің ақпараттық көзі. Сатып алу кезеңінің шоттарының дұрыстығын анықтайтын талаптар мен аудит жүргізілгенде тексерілетін аудиторлық тұжырымдар. Тәуекел деңгейін алғашқы бағалауды бекіту мақсатымен бақылау құралдарын тестілеу.
10. Өндіріс кезеңінің аудиті	Өндірістік циклдің шоттары. Сәйкестікті тексеру. Құжаттар мен есеп жазбаларын тексеру. Өндіріске материалдардың босатылуын тексеру. Дайын өнімнің өзіндік құнын қалыптастыру. Өнімнің шығарылуын тексеру. Шикізат пен дайын өнімнің сақталуын тексеру. Ішкі бақылау жүйесін тестілеу.
11. Қаржылық қорытындының қалыптасуымен сату кезеңінің аудиті	Өнімдерді жеткізуге тапсырыстарды алуды тексеру. Өнімдерді тасымалдауға жасалатын келісім-шарттарды тексеру. Аудит барысында тексерілетін негізгі талаптар. Дебиторлық берешектердің аудиті. Ішкі бақылау жүйесін тестілеу.
12. Ақша қаражаттарының аудиті	Кассалық операциялар аудиті. Банктегі және басқа да шоттардағы ақша қаражаттарының аудиті. Есеп берілуге тиісті сомалар аудиті. Аудит барысында тексеріске жататын негізгі талаптар. Бақылау құралдарын тестілеу.
13. Ұзақ мерзімді активтердің аудиті	Материалдық емес активтердің аудиті. Негізгі құралдар аудиті. Ұзақ мерзімді активтердің тозуы мен

	амортизациясының аудиті. Аудит барысында тексеріске жататын негізгі талаптар. Бақылау құралдарын тестілеу.
14. Инвестициялау кезеңінің аудиті	Инвестициялау кезеңі шоттарының өзара байланысы және аудиттің бағыттары. Инвестициялау кезеңінің аудитін жүргізудің ақпараттық көзі.
15. Міндеттемелер мен капиталдардың аудиті	Жарғылық капитал аудиті. Қызметкерлермен еңбек ақы бойынша есеп айырысу аудиті. Бюджетпен есеп айырысу аудиті. Басқа да кредиторлық қарыздар аудиті.
16. Аудитта қаржылық талдауды қолдану	Тест жүргізгенде қолданылатын аналитикалық әдістер. Аудиттің іс құжаттарын және қаржылық есептілігін талдау. Коэффициенттерді талдау және шешім қабылдау.
17. Аудиттің қорытынды кезеңі	Аудиттің қорытынды кезеңінде пайдаланатын аудит тәсілдері. Клиентке ұсыныстар беру. Аудиторлық қорытындыларды бағалау. Кейінгі болатын уақиғалар.
18. Аудиттің басқа да түрлері және ілеспе қызметтері	Қоршаған орта саласындағы аудит. Ішкі аудит. Операциялық аудит. Басқа да қызметтер мен процедуралар.

«Практикалық аудит» пәні бойынша СҰРАҚТАР

1. Аудиттің түсінігі, мақсаты, негізгі қағидалары және маңызы
2. Аудиттің даму тарихы
3. Аудит функциялары мен объектілері, пәні
4. Аудит постулаттары және концепциясы, компоненттері, қағидалары
5. Аудитке ілеспе қызметтердің түрлері: шолу тексерістері, келісілген рәсімдер, қаржылық ақпаратты құрастыру
6. Ішкі және сыртқы аудиттер.
7. Міндетті және бастамашылық (ерікті) аудит
8. ҚР «Аудиторлық қызмет туралы» заң және ҚР-дағы аудиторлық қызметті реттейтін басқа да нормативті-құқықтық актілер
9. Аудиторларды кәсіби аттестациялау жүйесі және ҚР аудиторлық қызметті лицензиялау
10. Аудиттің халықаралық стандарттарын (АХС) жіктеу, құрылымы, әзірлеу және қолдану тәртібі.
11. Аудиторлық қызметтің этикалық нормалары
12. Ішкі бақылау жүйесі мен рәсімдерін түсіну
13. Аудиттағы маңыздылық концепциясы
14. Маңыздылықтың деңгейі мен ұғымының анықтамасы
15. Құжаттық рәсімдеудегі бұрмалаушылық белгілері. Алаяқтылықты анықтау және кателіктер
16. Аудиторлық тәуекелділік. Маңызды бұрмалаушылықтардың тәуекелділігі
17. Аудиторлық тәуекелдің моделі және оның құрамдас бөліктері: ажырамас тәуекел, бақылау құралдарының тәуекелі, анықталмау қаупі
18. Аудиттегі маңыздылық пен тәуекел туралы түсінік, олардың өзара байланысы.
19. Аудиторлық дәлелдеу мен оның аудиттегі ролі
20. Аудиторлық таңдау. Аудиторлық тексерістің таңдауы әдісі
21. Аудиторлық іріктеп тексерудің негізгі қағидалары. Іріктеу көлемін анықтау
22. Аудитті жүргізу этаптары. Аудитті жоспарлау процесі
23. Клиентпен алдын-ала танысу. Аудит жүргізу тәртібі. Аудит туралы келісім-хат
24. Аудит стратегиясы және аудит жоспары.
25. Аудиторлық қорытынды түсінігі. Аудиторлық қорытындыны дайындау тәртібі

26. Аудиторлық қорытындылардың түрлері мен сипаттамасы.
27. Қаржылық есептіліктің дұрыстығы туралы өзгертілмеген пікір
28. Аудитті құжаттау
29. Жұмыс құжаттарын дайындаудың мақсаттары мен анықтамалары
30. Аудиторлық құжаттардың масштабы, мазмұны, формасы және типтері
31. Аудитордың типтік жұмыс қағаздары.
32. Құрылтай құжаттарын және құрылтайшылармен есеп айырысуды тексеру әдістемесі.
33. Қаржылық есептілік элементтері аудитінің мақсаты.
34. Аудитті жүргізудің нысаналы және циклдық тәсілдері.
35. Сатып алу кезеңінің шоттарының өзара байланысты және аудитінің бағыттары.
36. Сатып алу кезеңінің аудитін жүргізудің ақпараттық көзі.
37. Сатып алу кезеңінің шоттарының дұрыстығын анықтайтын талаптар мен аудит жүргізілгенде тексерілетін аудиторлық тұжырымдар.
38. Тәуекел деңгейін алғашқы бағалауды бекіту мақсатымен бақылау құралдарын тестілеу.
39. Өндірістік циклдің шоттары. Сәйкестікті тексеру. Құжаттар мен есеп жазбаларын тексеру.
40. Өндіріске материалдардың босатылуын тексеру.
41. Дайын өнімнің өзіндік құнын қалыптастыру. Өнімнің шығарылуын тексеру.
42. Шикізат пен дайын өнімнің сақталуын тексеру.
43. Өнімдерді жеткізуге тапсырыстарды алуды тексеру. Өнімдерді тасымалдауға жасалатын келісім- шарттарды тексеру.
44. Қаржылық қорытындының қалыптасуымен сату кезеңінің аудитін жүргізу барысында тексеріске жататын негізгі тұжырымдар.
45. Дебиторлық берешектердің аудиті. Есеп беруге тиісті сомалар аудиті.
46. Кассалық операциялар аудиті.
47. Банктегі және басқа да шоттардағы ақша қаражаттарының аудиті.
48. Материалдық емес активтердің аудиті.
49. Негізгі құралдар аудиті.
50. Инвестициялау кезеңі шоттарының өзара байланысы және аудиттің бағыттары.
51. Инвестициялау кезеңінің аудитін жүргізудің ақпараттық көзі.
52. Жарғылық капитал аудиті.
53. Қызметкерлермен еңбек ақы бойынша есеп айырысу аудиті.
54. Есеп айырысу және кредит операцияларын есепке алуды аудиторлық тексеру
55. Бюджетпен есеп айырысуларды аудиторлық тексеру.
56. Қоршаған орта саласындағы аудит.
57. Ішкі аудит.
58. Операциялық аудит.
59. Еңбек заңнамасының және еңбекке ақы төлеу жөніндегі есеп-қисаптардың сақталуын аудиторлық тексеру
60. Аудиторлық тексерулердің сапасына сыртқы және ішкі бақылауды ұйымдастыру

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі әдебиеттер

- 1 Тусибаева Г.С., Әлиев М.К., Әбжан Ж.К., Алтынбеков М.А Аудиттің халықаралық стандарттары: Оқулық - Астана: Esil University, БПО, 2022.- 221 б.
- 2 Байболтаева Н.Ә. Аудит негіздері. Оқу құралы. -Алматы, «Айтұмар» баспасы.- 2019.-56 б.
- 3 Грэм Коссерат, Неил Родда. Қазіргі заманғы аудит: Оқулық. 3- басылым. – Алматы, 2018 . – 408 б.

- 4 Тәжірибелік аудит: оқу құралы / құраст. авт.: Г.К. Нургалиева, Г.Е. Жунисова. – Стер. – Алматы: Қазақ университеті, 2020. – 142 б.
- 5 Сакенова З.М., Сакенов Н.А. Аудит /Учебное пособие/ З.М. Сакенова, Н.А. Сакенов – НурСұлтан: «Туран-Астана», 2019. – 166 с.

Қосымша әдебиеттер

- 1 Аудиторлық қызмет туралы Қазақстан Республикасы 1998 жылғы 20 қарашадағы № 304-І Заңы//<https://online.zakon.kz/>
2. Федоренко И. В. Аудит: учебник / И.В. Федоренко, Г.И. Золотарева. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва: ИНФРА-М, 2022. – 281 с.
3. Аудит: учебник для вузов / Н. А. Казакова [и др.]; под общей редакцией Н. А. Казаковой. – 3-е изд., перераб. и доп. – Москва: Издательство Юрайт, 2021. – 409 с.
4. Кочинев Ю. Ю. Аудит в соответствии с международными стандартами: учебник / Ю.Ю. Кочинев. – Москва: ИНФРА-М, 2022. – 413 с.
5. Арабян К. К. Аудит. Теория, организация, методика и практика: учебник для студентов вузов, обучающихся по направлениям «Бухгалтерский учет, анализ и аудит», «Финансы и кредит» / К. К. Арабян. – Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2020. – 479 с.

3. «Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметін талдау және диагностикалау» пәні

Тақырып атауы	Тақырып мазмұны
1.Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметін талдау және диагностикалау негіздері	Кәсіпорынның қаржылық-шаруашылық қызметін талдау мен диагностикалаудың мәні мен мазмұны. Кәсіпорынның экономикалық қызметін талдау мен диагностикалаудың ақпараттық базасы. Кәсіпорынның қаржылық-шаруашылық қызметін талдау және диагностикалау әдістері мен тәсілдері. Экономикалық талдаудағы ақпаратты топтастыру әдістері.
2.Техникалық-ұйымдастырушылық деңгей мен өндіріс жағдайларын талдау және диагностикалау	Өндірістің техникалық-ұйымдастырушылық деңгейін талдаудың маңызы, міндеттері және ақпарат көздері. Кәсіпорынның техникалық жағдайының жалпы сипаттамасы. Өндірістің техникалық-ұйымдастырушылық деңгейін талдауы. Өндірісті дамытудың экстенсивтілігі мен интенсивтілігін көрсеткіштері
3. Өнімді өндіру және өткізу көлемін басқаруды талдау және диагностикалау	Өнімді өндіру мен сатуды талдаудың маңызы, міндеттері және ақпарат көздері. Өнім (қызмет) өндірісінің ассортименті мен құрылымын талдау. Өндірістік бағдарламаның қалыптасуы мен орындалуын талдау. Өнімді шығару және сату көлеміне негізгі факторлардың әсерін талдау. Өнім шығарудың ырғақтылығы мен біркелкілігін талдау. Шығарылатын өнімнің жалпылау және жеке көрсеткіштер жүйесінің сапасын талдау. Өнімді сату динамикасын талдау. Өнімді өндіру және сату көлемінің өсу резервтерін талдау. Мағынасы мен мазмұны ABC талдауы. Кәсіпорынның маркетингтік қызметін талдау.
4. Негізгі құралдарды пайдалану жағдайы мен тиімділігін талдау және диагностикалау	Негізгі өндірістік құралдарды талдаудың мәні, міндеттері және ақпарат көздері. Негізгі құралдардың динамикасы мен қозғалысын сипаттайтын көрсеткіштер жүйесі. Негізгі құралдардың динамикасы мен құрылымын талдау. Негізгі құралдарды пайдаланудың тиімділігі мен қарқындылығын талдау. Қор қайтаруын талдау. Кәсіпорынның өндірістік қуатын талдау. Негізгі құралдарды тиімді пайдалану есебінен өнім шығаруды ұлғайту резервтері.
5. Материалдық ресурстарды пайдалану тиімділігін талдау және диагностикалау	Материалдық ресурстарды пайдалану ақпаратының мәні, міндеттері мен көздері және тиімділігін талдауы мен диагностикалау. Кәсіпорынның материалдық ресурстармен қамтамасыз етілуін талдауы. Материалдық ресурстарды тиімді пайдалану есебінен өнім шығаруды ұлғайту резервтері. Материалдық ресурстарды тиімді пайдалану көрсеткіштерін талдау.
6. Кәсіпорынның еңбек ресурстарын пайдалануды талдау және диагностикалау	Кәсіпорынның еңбек ресурстарын пайдалану тиімділігін талдау мен диагностикалаудың маңызы, міндеттері мен ақпарат көздері. Жұмыс күшін пайдалануды талдау мен диагностикалау. Еңбек өнімділігін талдау мен диагностикалау. Еңбек ресурстарын тиімді пайдалану есебінен өнім шығаруды ұлғайту. Жалақы қорын талдау мен диагностикалау. Жалақы қорын факторлық талдау.

7. Өнімнің (жұмыстардың, қызметтердің) шығындары мен өзіндік құнын басқаруды талдау және диагностикалау.	Өнімді өндіру және сату шығындарын талдау мен диагностикалаудың мәні, міндеттері және ақпарат көздері. Экономикалық элементтер бойынша шығындарды талдау мен диагностикалау. Тұтыну баптары бойынша тауарлық өнімнің өзіндік құнын талдау мен диагностикалау. Тауар өнімінің бір теңгеге арналған шығындарын талдау. Өнімнің өзіндік құнын төмендету резервтері. Маржалық талдау. Шығынсыздық нүктесін және маржалық пайданы есептеу.
8. Қаржылық нәтижелер мен рентабельділік көрсеткіштерін талдау және диагностикалау.	Кәсіпорынның қаржылық нәтижелері мен рентабельділік көрсеткіштерін талдау мен диагностикалаудың мәні, міндеттері мен ақпарат көздері. Кірістің құрамы мен динамикасын талдау. Өнімді сатудан түскен қаржылық нәтижелерді талдау. Өнімді сатудан түскен пайданы факторлық талдау. Кәсіпорынның кірістілік (рентабильділік) көрсеткіштері. Сатылған өнімнің рентабельділігін факторлық талдау. Рентабельділік көрсеткіштерін есептеудің шетелдік тәжірибесі.
9. Кәсіпорынның қаржылық жағдайын талдау және диагностикалау.	Кәсіпорынның қаржылық жағдайын талдау мен диагностикалаудың мәні, міндеттері мен ақпарат көздері. Бухгалтерлік баланстың мәні мен мазмұны. Кәсіпорын мүлкін көлденең және тік талдау (баланс активі). Кәсіпорынның қаржылық жағдайын көрсететін негізгі көрсеткіштер. Кәсіпорын балансының пассивінің құрамын, құрылымын және мазмұнын талдау мен диагностикалау. Кәсіпорынның өтімділік көрсеткіштерін бағалау. Кәсіпорынның төлем қабілеттілігін талдау. Кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығын талдау. Меншікті капиталды талдау. Кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығын бағалау коэффициенттері. Кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығын талдау мен диагностикалау (жағдайлардың төрт түрі).
10. Кәсіпорынның іскерлік белсенділігін талдау және диагностикалау.	Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметінің (іскерлік белсенділігінің) экономикалық тұрақтылығының көрсеткіштері. Айналым көрсеткіштерін талдау. Айналым қаражатын пайдалану тиімділігін талдау. Экономикалық дамудың тұрақтылығын талдау. Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметінің тиімділігін жалпы бағалау.

**«Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметін талдау және диагностикалау»
пәні бойынша
СҰРАҚТАР**

1. Кәсіпорынның қаржылық-шаруашылық қызметін талдау мен диагностикалаудың мәні мен мазмұны.
2. Кәсіпорынның экономикалық қызметін талдау мен диагностикалаудың ақпараттық базасы.
3. Кәсіпорынның қаржылық-шаруашылық қызметін талдау және диагностикалау әдістері мен тәсілдері.
4. Экономикалық талдаудағы ақпаратты топтастыру әдістері.
5. Өндірістің техникалық-ұйымдастырушылық деңгейін талдаудың маңызы, міндеттері және ақпарат көздері.
6. Кәсіпорынның техникалық жағдайының жалпы сипаттамасы.

7. Өндірістің техникалық-ұйымдастырушылық деңгейін талдауы.
8. Өндірісті дамытудың экстенсивтілігі мен интенсивтілігінің көрсеткіштері.
9. Кәсіпорынның маркетингтік қызметін талдау.
10. Өнімді өндіру мен сатуды талдаудың маңызы, міндеттері және ақпарат көздері.
11. Өнім (қызмет) өндірісінің ассортименті мен құрылымын талдау.
12. Өндірістік бағдарламаның қалыптасуы мен орындалуын талдау.
13. Өнімді шығару және сату көлеміне негізгі факторлардың әсерін талдау.
14. Өнім шығарудың ырғақтылығы мен біркелкілігін талдау.
15. Шығарылатын өнімнің жалпылау және жеке көрсеткіштер жүйесінің сапасын талдау.
16. Өнімді сату динамикасын талдау.
17. Өнімді өндіру және сату көлемінің өсу резервтерін талдау.
18. Мағынасы мен мазмұны ABC талдауы.
19. Негізгі өндірістік құралдарды талдаудың мәні, міндеттері және ақпарат көздері.
20. Негізгі құралдардың динамикасы мен қозғалысын сипаттайтын көрсеткіштер жүйесі.
21. Негізгі құралдардың динамикасы мен құрылымын талдау.
22. Негізгі құралдарды пайдаланудың тиімділігі мен қарқындылығын талдау.
23. Қор қайтаруын талдау.
24. Кәсіпорынның өндірістік қуатын талдау.
25. Негізгі құралдарды тиімді пайдалану есебінен өнім шығаруды ұлғайту резервтері.
26. Материалдық ресурстарды пайдалану ақпаратының мәні, міндеттері мен көздері және тиімділігін талдауы мен диагностикалау.
27. Кәсіпорынның материалдық ресурстармен қамтамасыз етілуін талдауы.
28. Материалдық ресурстарды тиімді пайдалану есебінен өнім шығаруды ұлғайту резервтері.
29. Материалдық ресурстарды тиімді пайдалану көрсеткіштерін талдау.
30. Кәсіпорынның еңбек ресурстарын пайдалану тиімділігін талдау мен диагностикалаудың маңызы, міндеттері мен ақпарат көздері.
31. Жұмыс күшін пайдалануды талдау мен диагностикалау.
32. Еңбек өнімділігін талдау мен диагностикалау.
33. Еңбек ресурстарын тиімді пайдалану есебінен өнім шығаруды ұлғайту.
34. Жалақы қорын талдау мен диагностикалау. Жалақы қорын факторлық талдау.
35. Өнімді өндіру және сату шығындарын талдау мен диагностикалаудың мәні, міндеттері және ақпарат көздері.
36. Экономикалық элементтер бойынша шығындарды талдау мен диагностикалау.
37. Тұтыну баптары бойынша тауарлық өнімнің өзіндік құнын талдау мен диагностикалау.
38. Тауар өнімінің бір теңгеге арналған шығындарын талдау.
39. Өнімнің өзіндік құнын төмендету резервтері.
40. Маржалық талдау.
41. Шығынсыздық нүктесін және маржалық пайданы есептеу.
42. Кәсіпорынның қаржылық нәтижелері мен рентабельділік көрсеткіштерін талдау мен диагностикалаудың мәні, міндеттері мен ақпарат көздері.
43. Кірістің құрамы мен динамикасын талдау.
44. Өнімді сатудан түскен қаржылық нәтижелерді талдау.
45. Өнімді сатудан түскен пайданы факторлық талдау.
46. Кәсіпорынның кірістілік (рентабілділік) көрсеткіштері. Сатылған өнімнің рентабельділігін факторлық талдау.
47. Рентабельділік көрсеткіштерін есептеудің шетелдік тәжірибесі.
48. Кәсіпорынның қаржылық жағдайын талдау мен диагностикалаудың мәні,

міндеттері мен ақпарат көздері.

49. Бухгалтерлік баланстың мәні мен мазмұны.
50. Кәсіпорын мүлкін көлденең және тік талдау (баланс активі).
51. Кәсіпорынның қаржылық жағдайын көрсететін негізгі көрсеткіштер.
52. Кәсіпорын балансының пассивінің құрамын, құрылымын және мазмұнын талдау мен диагностикалау.
53. Кәсіпорынның өтімділік көрсеткіштерін бағалау.
54. Кәсіпорынның төлем қабілеттілігін талдау.
55. Кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығын талдау.
56. Меншікті капиталды талдау.
57. Кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығын бағалау коэффициенттері
58. Кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығын талдау мен диагностикалау (жағдайлардың төрт түрі)
59. Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметінің (іскерлік белсенділігінің) экономикалық тұрақтылығының көрсеткіштері.
60. Кәсіпорынның қаржы-шаруашылық қызметінің тиімділігін жалпы бағалау

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі әдебиеттер

1. Баймукашева Ж.З. Кәсіпорынның шаруашылық қызметін талдау: оқу құралы / Ж.З.Баймукашева. – Алматы: «Бастау», 2019. – 232 б.
2. Шеремет А. Д. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия: учебник / А.Д. Шеремет. – 2-е изд., доп. – Москва: ИНФРА-М, 2021. - 374 с.
3. Чернышева Ю. Г. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия (организации): учебник / Ю.Г. Чернышева. – Москва: ИНФРА-М, 2021. – 421 с.
4. Абдраимова Г.Ф. Экономический анализ и анализ финансовой отчетности: Учебное пособие / Алматы : Альманахъ, 2019. – 139 с
5. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия: учебник / под ред. А.П. Гарнова. – Москва: ИНФРА-М, 2022. – 366 с.

Қосымша әдебиеттер

1. Об утверждении перечня и форм годовой финансовой отчетности для публикации организациями публичного интереса (кроме финансовых организаций). Приказ Министра финансов Республики Казахстан от 28 июня 2017 года № 404 (<https://adilet.zan.kz/rus/docs/V1700015384>)
2. Кудайбергенов Н.А, Адилова А.М. Финансовая отчетность: учебное пособие / Н.А. Кудайбергенов,. А.М. Адилова. 2-е изд., перераб.и доп.-Алматы: КазУМОиМЯ имени Абылай хана, 2021.-200 с.
3. Бузырев В.В. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности строительного предприятия / В.В. Бузырев; под ред. И.П. Нужина, Ю.Б. Скуридина. — М.: КноРус, 2019. — 448 с.
4. Губина О. В. Анализ финансово-хозяйственной деятельности : учебник / О. В. Губина, В. Е. Губин. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : ФОРУМ : ИНФРА-М, 2021. – 335 с.
5. Жапаров Т.К., Жাহеева М.Б., Коденко В.Д. Ж 33 Анализ финансовой отчетности предприятия. Учебное пособие. – Костанай: Костанайский филиал ФГБОУ ВО «ЧелГУ», 2019. – 156 с.